

SPRÅKSTÖRNING

UTREDNING

HANDLEDNING

UTBILDNING

Vi utreder också

DYSLEXI och DYSKALKYLI

Vi har demonstrationer och **KURSER I OLIKA DATAPROGRAM**, som talsyntes med skanning, rättstavningsprogram och ordprediktion, minnestöd, samt digitala ordböcker.

LOGOPEDBYRÅN
HILL AB

Kyrkbacksgatan 13, 722 15 Västerås

Tel 021-13 94 55, 070-546 11 46

Vad är språkstörning?

Specifik språkstörning är ett språkbiologiskt funktionshinder, som yttrar sig i att använda och förstå talat språk. Det finns många olika sorters tal- och språkförse- ningar, t ex uttalssvårigheter, svårigheter att formulera sig grammatiskt eller svårigheter att förstå det som sägs. En försening av tal- och språkförmågan i för- skoleåren kan växa bort, men ibland är svårigheterna av annan art och kan då finnas kvar länge.

Hur vanligt är språkstörning?

Människans förmåga att lära sig språk är medfödd. Det finns ändå barn som inte utvecklar språk i förväntad takt. Begreppet "försenad tal- och språkutveckling" eller "nedsatt språkfunktion" förekommer hos 10 % av barnen och kan ha olika orsaker, men hos 2 % av befolkningen är språkstörningen specifik och kan då fin- nas kvar samt få konsekvenser under hela skolgången och det vuxna livet.

Är språkstörning ärftligt?

Man har inte funnit att språkstörda barn har annan språkmiljö än normalspråkiga barn. Det har alltså inget att göra med bristande stimulans. Däremot förekom- mer ärftlighet, vilket gör att tidig upptäckt och rätt träning bör sättas in under förskoleåren. Det är viktigt att inte bara "vänta och se".

Det finns flera orsaker till språkstörning än ärftliga. Perioder av hörselnedsätt- ning på grund av upprepade öroninflammationer under barnens första år har framförts som orsak. Andra orsaker kan vara komplikationer i och kring gravidit- et och förlossning. Det är inte alltid möjligt att finna orsaken.

Vem ställer diagnosen specifik språkstörning?

Den medicinska diagnosen språkstörning får bara ställas av medicinskt utbildad och legitimerad personal. Görs främst av legitimerade logopeders.

Vad innehåller en språkutredning?

Vår utredning är en omfattande kartläggning av många olika förmågor. Där ingår t ex språkförståelse, aktivt och passivt ordförråd, uttrycksförmåga, ordflöde, vi- suell och auditiv förmåga samt arbetsminne.

Ibland ingår också ytterligare utredning av annan expertis, t ex psykolog eller inom barnpsykiatri eller neuropsykiatri. Givetvis bör hörsel- och synnedsättning uteslutas. Ju bättre kartläggning, desto lättare att göra ett individuellt baserat åtgärdsprogram eller anpassa arbetsplatsen.

Vad får specifik språkstörning för konsekvenser?

Språk används i kommunikativt syfte för att bli förmedla tankar och idéer. Det blir givetvis mer eller mindre ett funktionshinder i skolans verbala värld och i arbetslivet, om man inte har förmåga att effektivt och enkelt uttrycka sig verbalt eller i skrift samt förstå/uppfatta språket. Dessutom syns det inte utanpå och kan vara svårt att beskriva samt få förståelse för, särskilt som specifik språkstörning är långt mycket mer okänt än till exempel dyslexi

Hur påverkar specifik språkstörning läsning, skrivning och matematik?

En specifik språkstörning får ofta konsekvenser på läsning och skrivning, då den gemensamma grundstenen är språkljud som i läsning och skrivning ska översättas till bokstäver. Vi på Logopedbyrån kan erbjuda utredning, kartläggning och ett individuellt åtgärdsprogram utifrån aktuell frågeställning.

Det är inte ovanligt att språkstörning och dyslexi finns parallellt och kan ibland vara svårt att skilja åt, men långt ifrån alla får dyslektisk problematik, d v s svårigheter att avkoda ord, läsa rent tekniskt eller stava. Däremot kan den nedsatta språkfunktionen påverka andra områden inom läsning och skrivning, som t ex att förstå det som läses eller det man lyssnar på, formulera sig muntligt och skriftligt samt bygga upp ordförrådet. Detta påverkar då många områden i skola och vuxenliv, t ex även inläring av främmande språk samt vissa delar inom matematiken.

Har specifik språkstörning med begåvning att göra?

Nej, det återfinns på alla begåvningsnivåer, men kan vara svårt att särskilja från begåvning då vårt samhälle i dag främst bygger på verbal begåvning. Ett begåvningsstest visar oftast att den visuellt logiska begåvningen är god och ibland mycket god, trots svaga resultat på de verbala deltesten. Det är viktigt att finna dessa styrkor som kan användas som kompensation.

Kan språkstörning tränas?

Ja, det är viktigt att tidigt få kontakt med logoped, redan när man hos ett litet barn märker att den normala utvecklingen inte följs, vilket kan märkas redan innan två års ålder eller ännu tidigare. Man kan då få råd och tips på hur man i vardagen hemma och i förskolan kan stärka och utveckla språket. När barnen blir större kan logopedisk behandling erbjudas. Tidig språkträning har goda effekter.

Logopedkontakter bör inte avslutas i samband med skolstart, utan att motsvarande logopedkompetens finns på skolan för handledning och stöd till elev, pedagoger och föräldrar.

HÄR KAN DU LÄSA MER OM SPRÅKSTÖRNING

SPRÅKSTÖRNING – EN PEDAGOGISK UTMANING

Eva Carlberg Eriksson

ISBN 978-91-28-00284-4

Finns även i pdf-version på www.spsm.se

BARN LÄSER OCH SKRIVER

Louise Bjar

ISBN 978-91-44-0317-6

DET HÄNGER PÅ SPRÅKET

Louise Bjar & Astrid Frylmark

ISBN 978-91-44-04874-1

SPRÅKUTVECKLING OCH SPRÅKSTÖRNING HOS BARN

Ulrika Nettelbladt,

ISBN 978-91-44-01771-6

LEVA MED SPRÅKSTÖRNING

Malena Sjöberg

ISBN 91-574-5348-9

IBLAND LÅTSAS JAG ATT JAG FÖRSTÅR

Malena Sjöberg

ISBN 91-633-1319-17

Kerstin Hill Svensson

Vill du veta mer:

www.logopedbyranhill.se

info@logopedbyranhill.se

Tel 021-13 94 55, 070-546 11 46